

## บทที่ 4

### ผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง : ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร เป็นการศึกษาในเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ต้องขังหญิงเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 105 คน โดยผู้ศึกษาได้แบ่งการนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลัง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ลักษณะการกระผิด กำหนดโทษ และชั้น

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยแวดล้อมและสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัว กลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง และสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ และเจ้าพนักงาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านจิตลักษณะ ได้แก่ การรับรู้ และแรงจูงใจ

#### ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยภูมิหลัง

##### ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	14	13.3
26-40 ปี	55	52.4
41-50 ปี	30	28.6
51 ปีขึ้นไป	6	5.7
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 52.4 มีอายุระหว่าง 26-40 ปี รองลงมาร้อยละ 28.6 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 13.3 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี และน้อยสุดร้อยละ 5.7 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.2  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม  
ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ศึกษา	10	9.5
ประถมศึกษา	61	58.1
มัธยมศึกษา	15	14.3
อาชีวศึกษา/อนุปริญญา	10	9.5
ปริญญาตรี	9	8.6
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.1 รองลงมา ร้อยละ 14.3 ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 9.5 ศึกษาในระดับอาชีวศึกษา/อนุปริญญาและไม่ได้รับการศึกษา และน้อยสุดร้อยละ 8.6 ศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 4.3  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม  
สถานภาพการสมรสก่อนตั้งโทษ

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	77	73.3
สมรส	22	21.0
หม้าย	3	2.9
หย่าร้าง	3	2.9
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 73.1 รองลงมา ร้อยละ 21.0 สถานภาพสมรส และน้อยสุดร้อยละ 2.9 สถานภาพหม้ายและหย่าร้าง

ตารางที่ 4.4  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม  
อาชีพก่อนต้องโทษ

อาชีพก่อนต้องโทษ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	34	32.4
รับจ้างทั่วไป	40	38.1
ค้าขาย	18	17.1
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัท	3	2.9
ธุรกิจส่วนตัว	10	9.5
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.1 รองลงมาร้อยละ 32.4 ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 17.1 ประกอบอาชีพค้าขาย ร้อยละ 9.5 ประกอบธุรกิจส่วนตัว และน้อยสุดร้อยละ 2.9 ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/บริษัท

ตารางที่ 4.5  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้  
จากการประกอบอาชีพ

อาชีพก่อนต้องโทษ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีรายได้	26	24.8
1,000-3,000 บาท/เดือน	4	3.8
3,001-6,000 บาท/เดือน	56	53.3
6,001-9,000 บาท/เดือน	9	8.6
9,001 บาทขึ้นไป	10	9.5
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,001-6,000 บาท/เดือน ร้อยละ 53.3 รองลงมาร้อยละ 24.8 ไม่มีรายได้ ร้อยละ 9.5 มีรายได้ 9,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ

8.6 มีรายได้ระหว่าง 6,001-9,000 บาท/เดือน และน้อยสุดร้อยละ 3.8 มีรายได้ระหว่าง 1,000-3,000 บาท/เดือน

ตารางที่ 4.6  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม  
ลักษณะการกระทำผิด

ลักษณะการกระทำผิด	จำนวน	ร้อยละ
เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	97	92.4
เกี่ยวกับทรัพย์สิน	8	7.6
เกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย	-	-
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 92.4 รองลงมา ร้อยละ 7.6 กระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

ตารางที่ 4.7  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกำหนดโทษ

กำหนดโทษ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 ปี	7	6.7
1-5 ปี	64	61.0
6-10 ปี	25	23.8
10-15 ปี	9	8.6
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีกำหนดโทษระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 61.0 รองลงมา ร้อยละ 23.8 มีกำหนดโทษระหว่าง 6-10 ปี ร้อยละ 8.6 มีกำหนดโทษระหว่าง 10-15 ปี และน้อยสุดร้อยละ 6.7 มีกำหนดโทษไม่เกิน 1 ปี

ตารางที่ 4.8  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้น

ระดับชั้น	จำนวน	ร้อยละ
เลว	4	3.8
กลาง	35	33.3
ดี	27	25.7
เยี่ยม	39	37.1
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่อยู่ชั้นเยี่ยม ร้อยละ 37.1 รองลงมา ร้อยละ 33.3 อยู่ชั้นกลาง ร้อยละ 25.7 อยู่ชั้นดี และน้อยสุดร้อยละ 3.8 อยู่ชั้นเลว

ตารางที่ 4.9  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลา  
ที่ต้องโทษมาแล้ว

ระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	93	88.6
6-10 ปี	8	7.6
10 ปีขึ้นไป	4	3.8
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว 1-5 ปี ร้อยละ 88.6 รองลงมา ร้อยละ 7.6 มีระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว 6-10 ปี และน้อยสุดร้อยละ 3.8 มีระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว 10 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.10  
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนครั้ง  
ของการกระทำผิดวินัยเรือนจำ

จำนวนครั้งที่กระทำผิดวินัย	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้ง	68	64.8
2 ครั้ง	-	-
3 ครั้ง	4	3.8
ไม่เคยกระทำผิดวินัย	33	31.4
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่กระทำผิดวินัยเรือนจำมาแล้ว 1 ครั้ง ร้อยละ 64.8 รองลงมา ร้อยละ 31.4 ไม่เคยกระทำผิดวินัย และน้อยสุดร้อยละ 3.8 กระทำผิดวินัย เรือนจำมาแล้ว 3 ครั้ง

ส่วนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยแวดล้อมและสังคม

ตารางที่ 4.11  
ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อความสัมพันธ์ในครอบครัว

(N = 105)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. เมื่อท่านเข้ามาอยู่ใน เรือนจำสมาชิกใน ครอบครัวมาเยี่ยมและ ให้กำลังใจ	33 (31.4)	36 (34.3)	24 (22.9)	9 (8.6)	3 (2.9)	2.34	1.49	น้อย
2. ท่านมีความผูกพันกับ สมาชิกในครอบครัว	59 (56.2)	4 (3.8)	33 (31.4)	6 (5.7)	3 (2.9)	2.04	1.46	น้อย

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

(N = 105)

ความสัมพันธ์ในครอบครัว	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. เมื่อท่านประสบปัญหา สมาชิกในครอบครัวคอย ให้กำลังใจ	63 (60.0)	12 (11.4)	21 (20.0)	6 (5.7)	3 (2.9)	1.94	1.53	น้อย
4. เมื่อท่านกระทำความผิด ท่านนึกถึงสมาชิกใน ครอบครัวคนแรก	84 (80.0)	12 (11.4)		6 (5.7)	3 (2.9)	1.54	1.46	น้อย

 $\bar{X} = 1.97$  S.D. = 0.99

## 2.1 ความสัมพันธ์ในครอบครัว

จากตารางที่ 4.11 ในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวนั้นพิจารณาได้จาก ความผูกพันกับสมาชิกในครอบครัว เมื่อประสบปัญหาสมาชิกในครอบครัวคอยให้กำลังใจ เมื่อกระทำความผิดนึกถึงสมาชิกในครอบครัวเป็นคนแรก และเมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจตลอดผลการศึกษาปรากฏดังนี้

มีความผูกพันกับสมาชิกในครอบครัว ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.2 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 31.4 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับเห็นด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.04 (S.D. = 1.46) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีความผูกพันกับสมาชิกในครอบครัวในระดับน้อย

เมื่อประสบปัญหาสมาชิกในครอบครัวคอยให้กำลังใจ ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 20.0 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 11.4 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.94 (S.D. = 1.53) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เมื่อมีปัญหาสมาชิกในครอบครัวคอยให้กำลังใจในระดับน้อย

เมื่อกระทำความผิดนึกถึงสมาชิกในครอบครัวเป็นคนแรก ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 11.4 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็น

ด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.54 (S.D. = 1.46) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เมื่อกระทำความผิดสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจเป็นคนแรกในระดับน้อยที่สุด

เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจ ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 34.3 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 31.4 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 22.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 8.6 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34 (S.D. = 1.49) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจในระดับน้อย

ตารางที่ 4.12

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง

(N = 105)

กลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวน	3 (2.9)	28 (26.7)	66 (62.9)	1 (1.0)	7 (6.7)	4.24	0.97	มากที่สุด
2. การกระทำผิดวินัยเป็นการเลียนแบบในกลุ่มผู้ต้องขังผู้มีอิทธิพล	4 (3.8)	27 (25.7)	44 (41.9)	30 (28.6)		3.97	0.75	มาก
3. การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวก	6 (5.7)	69 (65.7)	11 (10.5)	19 (18.1)		3.35	0.97	มาก
4. ความสัมพันธ์กับเพื่อนผู้ต้องขังราบรื่น	42 (40.0)	53 (50.5)	3 (2.9)	7 (6.7)		1.76	0.80	น้อยที่สุด

$\bar{X} = 3.33$  S.D. = 0.87

## 2.2 กลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง

จากตารางที่ 4.12 ในกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขังนั้นพิจารณาได้จากการกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวน การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวก การกระทำผิดวินัยเป็นการเลียนแบบในกลุ่มผู้ต้องขังผู้มีอิทธิพล และความสัมพันธ์กับเพื่อนผู้ต้องขังราบรื่น ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

การกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวน ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 26.7 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 6.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 1.0 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.24 (S.D. = 0.97) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวนในระดับมากที่สุด

การกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวก ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.7 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 18.1 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 10.5 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.35 (S.D. = 0.97) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเกิดจากการแบ่งพรรคแบ่งพวกในระดับมาก

การกระทำผิดวินัยเป็นการเลียนแบบในกลุ่มผู้ต้องขังผู้มีอิทธิพล ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 28.6 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 25.7 อยู่ในระดับเห็นด้วย และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 (S.D. = 0.75) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการกระทำผิดวินัยเป็นการเลียนแบบในกลุ่มผู้ต้องขังผู้มีอิทธิพลในระดับมาก

ความสัมพันธ์กับเพื่อนผู้ต้องขังราบรื่น ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.5 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 40.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 6.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.76 (S.D. = 0.80) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการสัมพันธ์กับเพื่อนผู้ต้องขังราบรื่นในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.13

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อสภาพแวดล้อมในเรือนจำ

(N = 105)

สภาพแวดล้อมในเรือนจำ	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การกินอยู่หลับนอนมีผล ทำให้ท่านกระทำผิดวินัย	25 (23.8)	60 (57.1)	7 (6.7)	7 (6.7)	6 (5.7)	3.87	1.03	มาก
2. สภาพแวดล้อมใน เรือนจำมีผลทำให้ท่าน กระทำผิดวินัย	19 (18.1)	8 (7.6)	59 (56.2)	13 (12.4)	6 (5.7)	3.20	1.06	ปาน กลาง
3. ท่านรู้สึกพอใจกับเรือน นอนในเรือนจำ			63 (60.0)	24 (22.9)	18 (17.1)	2.43	0.77	น้อย

 $\bar{X} = 3.17$  S.D. = 0.95ด้านสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ

จากตารางที่ 4.13 ในด้านสภาพแวดล้อมในเรือนจำ พิจารณาจาก สภาพแวดล้อมในเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัย การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัย และความรู้สึกพอใจกับเรือนนอนในเรือนจำ ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

สภาพแวดล้อมในเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.2 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 18.1 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 12.4 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 7.6 อยู่ในระดับเห็นด้วย และร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 (S.D. = 1.06) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าสภาพแวดล้อมในเรือนจำมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับปานกลาง

การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.1 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 23.8 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 6.7 อยู่ในระดับไม่แน่ใจและไม่เห็นด้วย ส่วนร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 (S.D. = 1.03) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่า การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมาก

ความรู้สึกพอใจกับเรือนนอนในเรือนจำ ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.0 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 22.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 17.1 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.43 (S.D. = 0.77) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่ารู้สึกพอใจกับเรื่อนนอนในเรื่อนจำในระดับน้อย

ตารางที่ 4.14

ทัศนนะของกลุ่มตัวอย่างต่อเจ้าพนักงาน

(N = 105)

เจ้าพนักงาน	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ความเข้มงวดของ เจ้าพนักงานทำให้ท่าน กระทำผิดวินัย	22 (21.0)	67 (63.8)	6 (5.7)	10 (9.5)		3.96	0.80	มาก
2. เจ้าพนักงานแสวงหาผล ประโยชน์จากผู้ต้องขัง	15 (4.3)	77 (73.3)	3 (2.9)	4 (3.8)	6 (5.7)	3.87	0.91	มาก
3. เจ้าพนักงานขาดความรู้ ความเข้าใจในหลักสิทธิ มนุษยชนหรือสิทธิขั้น พื้นฐานที่ใช้ในการ ควบคุม	4 (3.8)	25 (23.8)	65 (61.9)	11 (10.5)		3.79	0.67	มาก
4. เจ้าพนักงานแบ่งพรรค แบ่งพวกเข้าข้างลูกน้อง ของตน	4 (3.8)	34 (32.4)	26 (24.8)	35 (33.3)	6 (5.7)	2.95	1.02	ปาน กลาง
5. เจ้าพนักงานมีความ ยุติธรรมในการควบคุม ผู้ต้องขัง	55 (52.4)	39 (7.1)	8 (7.6)	3 (2.9)		2.61	0.75	ปาน กลาง
6. ท่านรู้สึกที่เจ้าพนักงาน เรื่อนจำใจดี	37 (35.2)	58 (55.2)	6 (5.7)	4 (3.8)		2.31	0.57	น้อย

$\bar{X} = 3.25$  S.D. = 0.79

จากตารางที่ 4.14 ในด้านเจ้าพนักงาน พิจารณาได้จาก เจ้าพนักงานแสวงหาผล ประโยชน์จากผู้ต้องขัง เจ้าพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุม ความเข้มงวดของเจ้าพนักงานทำให้กระทำผิดวินัย เจ้าพนักงานแบ่งพรรคแบ่ง พวกเข้าข้างลูกน้องของตน รู้สึกว่าเจ้าพนักงานเรือนจำใจดี และเจ้าพนักงานมีความยุติธรรมใน การควบคุมผู้ต้องขัง ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

เจ้าพนักงานแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ต้องขัง ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.3 อยู่ใน ระดับเห็นด้วย ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 4.3 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 (S.D. = 0.91) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าพนักงานแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ต้องขังใน ระดับมาก

เจ้าพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในหลักมนุษยชนหรือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการ ควบคุมผู้ต้องขัง ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.9 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 23.8 อยู่ในระดับ เห็นด้วย ร้อยละ 10.5 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่า เฉลี่ยเท่ากับ 3.79 (S.D. = 0.67) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าพนักงานขาดความรู้ความ เข้าใจในหลักสิทธิมนุษยชนหรือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุมผู้ต้องขังในระดับมาก

ความเข้มงวดของเจ้าพนักงานทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.8 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 21.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 9.5 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย และร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 (S.D. = 0.80) แสดงว่าประชากร ส่วนใหญ่เห็นว่าความเข้มงวดของเจ้าพนักงานทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมาก

เจ้าพนักงานแบ่งพรรคแบ่งพวกเข้าข้างลูกน้องของตน ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.3 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 32.4 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 24.8 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.95 (S.D. = 1.02) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าพนักงานแบ่งพรรคแบ่งพวกเข้าข้าง ลูกน้องของตนในระดับปานกลาง

ความรู้สึกว่าเจ้าพนักงานเรือนจำใจดี ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 55.2 อยู่ในระดับ เห็นด้วย ร้อยละ 35.2 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.31 (S.D. = 0.57) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่รู้สึก ว่าเจ้าพนักงานเรือนจำใจดีในระดับน้อย

เจ้าพนักงานมีความยุติธรรมในการควบคุมผู้ต้องขัง ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 7.6 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ร้อยละ 7.1 อยู่ในระดับเห็นด้วย

และร้อยละ 2.9 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.61 (S.D. = 0.75) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าเจ้าพนักงานมีความยุติธรรมในการควบคุมผู้ต้องขังในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.15  
สรุปภาพรวม ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนของกลุ่มตัวอย่าง  
ต่อปัจจัยแวดล้อมและสังคม

ปัจจัยแวดล้อมและสังคม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
กลุ่มเพื่อนผู้ต้องขัง	3.33	.89	ปานกลาง
เจ้าพนักงาน	3.25	.79	ปานกลาง
สภาพแวดล้อมในเรือนจำ	3.17	.95	ปานกลาง
ความสัมพันธ์ในครอบครัว	1.97	.99	น้อย

$$\bar{X} = 2.93 \quad S.D. = 0.90$$

จากตารางที่ 4.15 แสดงภาพรวมปัจจัยแวดล้อมและสังคม ทั้งในด้านกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขังในด้านเจ้าพนักงาน และในด้านสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 , 3.25 และ 3.17 ตามลำดับ ส่วนด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมในเรื่องระดับความคิดเห็น จะเห็นได้ว่ามีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 2.93 แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นในเรื่องปัจจัยแวดล้อมและสังคมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านจิตลักษณะ

ตารางที่ 4.16

ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อการรับรู้

(N = 105)

การรับรู้	เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ภายนอกทำให้ท่าน กระทำผิดวินัย	45 (42.9)	56 (53.3)	4 (3.8)			4.45	0.50	มากที่สุด
2. ความเครียดทำให้ท่าน กระทำผิดวินัย	21 (20.0)	55 (52.4)	9 (8.6)	16 (15.2)	4 (3.8)	3.55	1.34	มาก
3. การลงโทษของการ กระทำผิดวินัยมีโทษไม่ รุนแรงทำให้ผู้ต้องขัง ไม่กลัว	20 (19.0)	15 (14.3)	56 (53.3)	6 (5.7)	8 (7.6)	3.41	1.00	มาก
4. กฎระเบียบข้อบังคับทำ ให้ท่านรู้สึกอึดอัด	57 (54.3)	32 (30.5)	10 (9.5)	6 (5.7)		3.33	0.87	ปาน กลาง
5. ท่านทราบกฎระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำ	28 (26.7)	69 (65.7)	8 (7.6)			1.81	0.55	น้อยที่ สุด

$\bar{X} = 3.31$  S.D. = 0.85

จากตารางที่ 4.16 ในด้านการรับรู้ พิจารณาได้จาก การทราบกฎระเบียบข้อบังคับของเรือนจำ การรับรู้ข่าวสารภายนอกทำให้กระทำผิดวินัย กฎระเบียบข้อบังคับทำให้ท่านรู้สึกอึดอัด การลงโทษของการกระทำผิดวินัยมีโทษไม่รุนแรงทำให้ผู้ต้องขังไม่กลัว และความเครียดทำให้กระทำผิดวินัย ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ทราบกฎระเบียบข้อบังคับของเรือนจำ ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.7 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 26.7 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 7.6 อยู่ในระดับไม่แน่ใจ ค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 1.81 (S.D. = 0.55) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่ทราบกฎระเบียบข้อบังคับของเรือนจำในระดับน้อย

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายนอกทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 42.9 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับไม่เห็นใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.50) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายนอกทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมากที่สุด

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายนอกทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 42.9 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับไม่เห็นใจ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 (S.D. = 0.50) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารภายนอกทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมากที่สุด

การลงโทษการกระทำผิดวินัยมีโทษไม่รุนแรงทำให้ผู้ต้องขังไม่กลัว ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.3 อยู่ในระดับไม่เห็นใจ ร้อยละ 19.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 14.3 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 7.6 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และร้อยละ 5.7 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 (S.D. = 1.00) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าการลงโทษของการกระทำผิดวินัยมีโทษไม่รุนแรงทำให้ผู้ต้องขังไม่กลัวในระดับมาก

ความเครียดทำให้กระทำผิดวินัย ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 อยู่ในระดับเห็นด้วย ร้อยละ 20.0 อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ร้อยละ 15.2 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วย ร้อยละ 8.6 อยู่ในระดับไม่เห็นใจ และร้อยละ 3.8 อยู่ในระดับไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 (S.D. = 1.34) แสดงว่าประชากรส่วนใหญ่เห็นว่าความเครียดทำให้กระทำผิดวินัยในระดับมาก

#### ส่วนที่ 4 แรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย

##### ตารางที่ 4.17

จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างต่อแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย

(N = 105)

แรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย	จำนวน	ร้อยละ
1. ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์	84	16.18
2. ขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและข้อบังคับ	63	12.13
3. สภาพแวดล้อมในเรือนจำทำให้กระทำผิดวินัย	57	10.98
4. เพื่อความทำร้ายสนุก และตื่นเต้น	50	9.63
5. เพื่อนผู้ต้องขังชักชวนและต้องการให้เพื่อนยอมรับ	49	9.44
6. ต้องการเรียกร้องความสนใจ	47	9.10
7. เจ้าพนักงานมีความไม่เป็นธรรมในการลงโทษ	46	8.86
8. เจ้าพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในบทลงโทษ	44	8.47
9. เกิดปัญหาในครอบครัว (สามีมีภรรยาใหม่)	43	8.28
10. ไม่มีการฝึกวิชาชีพหรือไม่ได้เรียนหนังสือ	36	6.93
รวม	519	100

จากตารางที่ 4.17 เมื่อให้ประชากร พิจารณาถึงแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย โดยสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ ซึ่งโดยรวมสามารถลำดับความสำคัญของแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยของกลุ่มประชากรจากมากไปหาน้อย ตามลำดับ 1-10 ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

ลำดับที่ 1 ประชากร ร้อยละ 16.18 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากความรู้อันไม่ถึงการณ์

ลำดับที่ 2 ประชากร ร้อยละ 12.13 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและข้อบังคับ

ลำดับที่ 3 ประชากร ร้อยละ 10.98 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากสภาพแวดล้อมในเรือนจำทำให้กระทำผิดวินัย

ลำดับที่ 4 ประชากร ร้อยละ 9.63 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจาก เพื่อความทำร้ายสนุก และตื่นเต้น

ลำดับที่ 5 ประชากร ร้อยละ 9.44 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากเพื่อนผู้ต้องขังชักชวนและต้องการให้เพื่อนยอมรับ

ลำดับที่ 6 ประชากร ร้อยละ 9.10 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากความต้องการเรียกร้องความสนใจ

ลำดับที่ 7 ประชากร ร้อยละ 8.86 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากเจ้าพนักงานมีความไม่เป็นธรรมในการลงโทษ

ลำดับที่ 8 ประชากร ร้อยละ 8.47 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากเจ้าพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในบทลงโทษ

ลำดับที่ 9 ประชากร ร้อยละ 8.28 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจากปัญหาในครอบครัว (สามีมีภรรยาใหม่)

ลำดับที่ 10 ประชากร ร้อยละ 6.93 มีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยโดยเกิดจาก ไม่มีการฝึกวิชาชีพหรือไม่ได้เรียนหนังสือ

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นต่อรูปแบบที่เหมาะสม  
ในการแก้ไขผู้กระทำผิดวินัย

ตารางที่ 4.18

จำนวน และร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเด็น  
ความต่อแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวินัย

(N = 105)

การลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยมี ความเหมาะสมหรือควรปรับปรุง	จำนวน	ร้อยละ
มีความเหมาะสม	89	84.8
ควรปรับปรุง	12	11.4
ไม่แสดงความคิดเห็น	4	3.8
รวม	105	100

จากตารางที่ 4.18 ศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ต้องขังต่อแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวินัย พบว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่เห็นว่ารูปแบบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวินัยใน

ปัจจุบันมีความเหมาะสมอยู่แล้ว ร้อยละ 84.8 ผู้ต้องขังที่เห็นว่าควรปรับปรุง ร้อยละ 11.4 และมีผู้ต้องขังไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 3.8

### ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวินัย

ในการศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดวินัย กลุ่มผู้ต้องขังได้มีการเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ โดยสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

#### 1. ด้านมาตรการในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง

- ควรมีการจำแนกผู้ต้องขังออกเป็นประเภทคดีต่าง ๆ เพื่อคุมขังแยกออกจากกัน ในแต่ละฐานความผิดให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกเรือนจำ เพื่อจะได้ปกครองได้ง่ายและเป็นประโยชน์ด้านการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในรูปแบบที่เหมือนกัน

- ควรจัดให้มีการอบรมความประพฤติของผู้ต้องขังให้รู้จักความเสมอภาคกัน ระหว่างกลุ่มผู้ต้องขัง เพื่อป้องกันผู้ต้องขังที่เป็นพวกขาใหญ่คอยเอาเปรียบผู้ต้องขังที่ด้อยกว่า และแยกผู้ต้องขังที่มีความประพฤติไม่ดีให้ออกไปอยู่ในแดนอื่น

- ควรจะมีการนำมาตรการที่ให้ผู้ต้องขังประพฤติดีได้มีโอกาสออกไปฝึกวิชาชีพ หรือประกอบอาชีพภายนอกเรือนจำ แต่ยังคงอยู่ในการควบคุมดูแลของทางเรือนจำในเวลากลางคืน

- ควรปรับปรุงในด้านการให้การศึกษามีความชัดเจนกว่าที่ผ่านมา โดยให้มีบุคลากรมาอบรมให้ความรู้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะผู้ต้องขังส่วนมากยังขาดการศึกษาหรือมีการศึกษาต่ำ โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา จึงขาดโอกาสในการประกอบอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ต่ำจึงเกิดการกระทำผิดได้ง่าย ดังนั้น จึงควรให้การศึกษากับผู้ต้องขังให้มีการศึกษาทั่วถึง และเท่าเทียมกันทุกคน

- การฝึกอบรมวิชาชีพผู้ต้องขังควรทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยเน้นอาชีพที่ตรงกับความต้องการของสังคม และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริงภายหลังพ้นโทษ

- ควรนำเอามาตรการคัดแยกผู้ต้องขังอย่างจริงจัง โดยผู้ต้องขังที่กระทำความผิดครั้งแรกและพลั้งพลาดให้ออกจากผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำซาก เพื่อไม่ให้เกิดการถ่ายทอดเทคนิค และวิธีการกระทำผิดต่อกัน

- ผู้ต้องขังส่วนใหญ่มักมีปัญหาครอบครัว ทางเรือนจำควรจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ต้องขังกับครอบครัว และควรจัดให้มีการพบญาติใกล้ชิดประมาณ 3 ครั้งต่อปี

## 2. ด้านเจ้าหน้าที่ของเรือนจำ

- เจ้าหน้าที่ควรมีการปกครองผู้ต้องขังโดยความเป็นธรรม และให้ความยืดหยุ่นมากกว่านี้ และปฏิบัติต่อผู้ต้องขังอย่างเท่าเทียมกันทุกคนไม่แบ่งแยกและลำเอียง
- ควรให้เจ้าหน้าที่จัดวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามาอบรมผู้ต้องขังหมุนเวียนกันทุกเดือน โดยเฉพาะวิทยากรที่มีความรู้ด้านการประกอบอาชีพ แนะนำอาชีพและแหล่งงานให้กับผู้ต้องขัง รวมทั้งมีหน่วยงานที่คอยติดตามประเมินผลการทำงานของผู้ที่พ้นโทษไปแล้ว
- เจ้าหน้าที่ควรเข้าอบรมในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในแต่ละประเภทคดีที่มีความแตกต่างกันว่าควรจัดกิจกรรมอะไรให้กับผู้กระทำผิดประเภทต่าง ๆ
- เจ้าหน้าที่ควรให้โอกาสผู้ต้องขังได้แสดงความคิดเห็นให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ทั้งในด้านสภาพความเป็นอยู่ การศึกษาหรือฝึกวิชาชีพ เพื่อสามารถเลือกได้ตามความถนัดของแต่ละบุคคล

### อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร” ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ได้แก่ ปัจจัยภูมิหลัง ปัจจัยแวดล้อมและสังคม และปัจจัยด้านจิตลักษณะ

#### 1. ปัจจัยภูมิหลัง

ปัจจัยภูมิหลังซึ่งพิจารณาได้จากทางด้าน อายุ การศึกษา สภาพสมรสก่อนต้องโทษ อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ ลักษณะการกระทำผิด กำหนดโทษ ระดับชั้น ระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว และจำนวนครั้งที่กระทำผิดวินัย พบว่า ผู้ต้องขังที่เคยกระทำผิดวินัยส่วนใหญ่ ร้อยละ 52.4 อยู่ในช่วงอายุ 26-40 ปี มีสถานภาพโสด ร้อยละ 73.3 ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 58.1 ดังนั้นก่อนต้องโทษจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 38.1 และมีรายได้จากการประกอบอาชีพประมาณ 3,001-6,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 53.3 แต่ก็มีรายได้ไม่แน่นอน ผู้ต้องขังส่วนใหญ่กระทำความเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ร้อยละ 92.4 มีกำหนดโทษอยู่ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 61.0 และอยู่ชั้นเยี่ยม ร้อยละ 37.1 ระยะเวลาที่ต้องโทษมาแล้ว 1-5 ปี ร้อยละ 88.6 และเคยกระทำผิดวินัยเรือนจำมาแล้ว 1 ครั้ง ร้อยละ 64.8

จะเห็นได้ว่าผู้ต้องขังส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นถึงวัยกลางคนและมีสถานภาพสมรสส่วนมากเป็นโสด ซึ่งเป็นวัยกำลังสร้างฐานะและความมั่นคงในชีวิตให้กับตนเองและครอบครัว แต่

เนื่องจากความรู้ที่น้อย เพราะจบการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ทำให้รายได้ไม่แน่นอนและมีรายได้ในระดับน้อยอยู่ในช่วง 3,001-6,000 บาทต่อเดือนเท่านั้น ส่วนใหญ่กระทำคามผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งส่วนใหญ่ของอายุสถานภาพสมรสโสด รายได้ต่ำ มีความสัมพันธ์ต่อปัจจัยในการกระทำผิดวินัยนั้น มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชูเกียรติ ลิสุวรรณ (2545) ผู้ต้องขังที่กระทำผิดนั้นจะพบในช่วงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น และมีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของประชากร ส่วนในด้านสถานภาพสมรสนั้น ส่วนใหญ่เป็นคนโสดที่ยังไม่มีครอบครัวนั้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี Social Bond Theory ของ Travis Hirschi ที่กล่าวว่า ถ้าคนเราขาดความผูกพันกับสังคม โดยเฉพาะความผูกพันกับครอบครัวหรือบุคคลที่ใกล้ชิด ก็จะมีความรู้สึกในจิตใจที่จะกระทำคามผิด หรือละเมิดกฎระเบียบ และข้อบังคับหรือกฎหมายของสังคมได้มากกว่าคนที่มีความผูกพันคอยดูแลเอาใจใส่

## 2. ปัจจัยแวดล้อมและสังคม

ปัจจัยแวดล้อมและสังคมของผู้ต้องขังหญิงที่เป็นปัจจัยในการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง พิจารณาได้จากความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบเพื่อนผู้ต้องขัง สภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ และเจ้าพนักงาน พบว่า ผู้ต้องขังมีระดับความคิดเห็นในด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวของผู้ต้องขังอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.97 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เมื่อเข้ามาอยู่ในเรือนจำสมาชิกในครอบครัวมาเยี่ยมและให้กำลังใจอยู่ในระดับน้อย ( $\bar{X} = 2.34$ ) ในด้านกลุ่มเพื่อนผู้ต้องขังอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.33 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกระทำผิดวินัยในแต่ละครั้งเพื่อนเป็นผู้ชักชวน อยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.24$ ) ในด้านสภาพแวดล้อมในเรือนจำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.17 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกินอยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัย อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.87$ ) และในด้านเจ้าพนักงานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.25 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความเข้มงวดของเจ้าพนักงานทำให้กระทำผิดวินัย อยู่ในระดับมาก ( $\bar{X} = 3.96$ ) สรุปในด้านปัจจัยแวดล้อมและสังคมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.93

จะเห็นได้ว่าในภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยแวดล้อมและสังคมมีผลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิงอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.93 แสดงว่าผู้ต้องขังหญิงที่กระทำผิด

วินัยมีความสัมพันธ์ในครอบครัว การคบเพื่อนผู้ต้องขัง สภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ และเจ้าพนักงาน อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วในด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว ผู้ต้องขังนั้นมีความสัมพันธ์กับครอบครัวโดยได้รับการดูแลเอาใจใส่และให้การอบรมสั่งสอน มีความผูกพันในครอบครัว และมีการสนใจและเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน แต่เมื่อกระทำผิดก็จะถูกลงโทษอย่างรุนแรงและมีปัญหาทะเลาะเบาะแว้งกันบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ โชติ ไทยยิ่ง (2538) ที่พบว่าสาเหตุของการกระทำผิดของผู้ต้องขังนั้นเกิดจากครอบครัวทะเลาะเบาะแว้งกันทำให้เกิดความเครียดและกระทำผิดวินัยขึ้นได้

ในด้านการคบเพื่อน ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ที่กระทำผิดวินัยเกิดจากเพื่อนเป็นผู้ชักชวน ร้อยละ 62.9 เนื่องจากการอยู่ร่วมกันในสภาพสังคมอาชญากรรมรวมกลุ่มก่อให้เกิดการเรียนรู้ทางการก่ออาชญากรรมมีการถ่ายทอดพฤติกรรมทางด้านร้าย ๆ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ค่านิยมต่าง ๆ เปลี่ยนไปตามสภาพแวดล้อม มีการเล้าสุ่กันฟังในการประกอบคดี การแย่งกันเป็นผู้นำ แสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เพื่อนเห็นและยอมรับ ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย ลักทรัพย์ ฯลฯ ทฤษฎีของเมอร์ตัน กล่าวว่า วัฒนธรรมของสังคมจะเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายหรือความต้องการ (Culture Goals) ของคนในสังคมที่บุคคลควรจะต้องไขว่คว้า หรือหามาให้ได้ซึ่งจุดมุ่งหมายของแต่ละสังคม ก็แตกต่างกันออกไปตามวัฒนธรรม การที่วัฒนธรรมกำหนดไว้ในการมีความร่ำรวย ได้แก่ ค่านิยมของชนชั้นกลาง หรือจริยธรรมในการทำงานซึ่งหมายรวมถึงการทำงานหนัก ความซื่อสัตย์สุจริต การมีการศึกษา การควบคุม การพึงพอใจ ส่วนวิธีการอื่น ๆ ที่อาจจะมึประสิทธิภาพในการสร้างความร่ำรวยจะถูกห้ามโดยวัฒนธรรม เช่นการใช้กำลัง การฉ้อโกง หรือหลอกลวง ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) นักสังคมศาสตร์เชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลจะสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่อยู่ใกล้ตัว ดังนั้น บุคคลมีแนวโน้มที่จะเข้าไปอยู่ในสังคมหรือสร้างสังคมที่มีสภาพแวดล้อมสอดคล้องกับพฤติกรรม ความเชื่อ และเครือข่ายความผูกพันของบุคคลนั้น สาเหตุสำคัญที่สุดประการหนึ่งของพฤติกรรมอาชญากรรมของเยาวชนก็คือ สาเหตุของพฤติกรรมอาชญากรรมเกิดจากระบบการเรียนรู้ ในการคบเพื่อนของสังคมผู้ต้องขังก็เหมือนกัน เพื่อต้องการให้เพื่อนยอมรับ และการอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนก็จะกลัวเสี่ยงต่อการกระทำผิด แต่ในขณะเดียวกันก็จะมีการห้ามและตักเตือนเมื่อจะทำผิด และกลัวการถูกลงโทษ ดังนั้นกลุ่มเพื่อนจึงมีผลต่อพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ซึ่งหากมีการคบเพื่อนที่ชักจูงไปในทางที่ไม่ดีก็จะนำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ขัดต่อ

กฎระเบียบของเรือนจำ แต่ถ้าหากมีการคบเพื่อนที่ดีก็จะมีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นัยวัฒน์ ะเดิมชิต (2533) ซึ่งพบว่า มูลเหตุจูงใจในการตัดสินใจกระทำผิดวินัยส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนชักชวน

ด้านสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำ ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดวินัยเกิดจากการกิน อยู่หลับนอนมีผลทำให้กระทำผิดวินัย ร้อยละ 57.1 สาเหตุมาจากความแออัดของผู้ต้องขัง ทำให้ การควบคุมดูแลไม่ทั่วถึงก่อให้เกิดการรื้อดัดในหมู่ผู้ต้องขังด้วยกัน การทะเลาะวิวาท การแข่งขัน และแย่งชิง การทำร้ายร่างกาย จากการที่ผู้ต้องขังอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากเป็นชุมชนขนาดใหญ่ เป็นสังคมอีกสังคมหนึ่ง เป็นสังคมอาชญากรรม ตามแนวคิดของโรเบิร์ต เมอร์ดัน จากทฤษฎีความ กดดันทางสังคม (Strain Theory) เยาวชนในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคม เมือง สังคมมีความกดดันก่อให้เกิด “อะโนมี” ผสมกับสังคมไร้ระเบียบ ขาดการควบคุมทางสังคม สภาพไร้บรรทัดฐานหรือ Anomic เป็นสาเหตุสำคัญ ที่ทำให้บุคคลฆ่าตัวตาย เนื่องจากไม่รู้สึกเคย คุ้นกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งนี้สังคมได้เปลี่ยนแปลงสภาพสังคมที่มีภาวะอะโนมี หรือสังคม ไร้บรรทัดฐานอย่างรวดเร็วจนบุคคลไม่อาจปรับสภาพจิตใจให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น จากสภาพความแออัดจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่เกิดการกระทำผิดวินัย

ด้านเจ้าพนักงาน ความเข้มงวดของเจ้าพนักงานทำให้ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัย ผู้ต้องขัง เห็นด้วยร้อยละ 63.8 และร้อยละ 23.8 เจ้าพนักงานขาดความรู้ ความเข้าใจ ในหลักสิทธิมนุษยชน หรือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุม นอกจากนี้จะขาดความรู้ความเข้าใจในการควบคุมแล้ว ยังขาดประสบการณ์ ขาดการฝึกฝนอบรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดอัตรากำลัง จึงเป็นการยากที่ จะควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง บุคลากรในด้านต่าง ๆ เช่น นักจิตวิทยา อาจารย์สอนวิชา สามัญ วิชาชีพ เจ้าหน้าที่ควบคุมการฝึกวิชาชีพ เจ้าหน้าที่ควบคุมระเบียบวินัยไม่เพียงพอ ก่อให้เกิดช่องว่าง ผู้ต้องขังลักลอบเล่นการพนัน มั่วสุ่มยาเสพติด พยายามหลบหนี และจากสาเหตุการ เล่นการพนัน แย่งชิงยาเสพติด ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทและรวมถึงการทำร้ายร่างกายซึ่งกันและ กัน ตามแนวคิดของทฤษฎี (Social Control Theories) พฤติกรรมอาชญากรรม เกิดจากแรงหรือ ปัจจัยไม่ว่าจะเป็นจากภายในร่างกายหรือภายนอกร่างกายมนุษย์ มากกระตุ้นหรือผลักดันให้บุคคล กระทำผิด บุคคลกระทำผิดเนื่องจากความอ่อนแอของปัจจัยที่ควบคุมหรือขัดขวางไม่ให้เกิด การกระทำผิดไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเป็นเหตุให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอาชญากรรม ออกมา สาเหตุที่บุคคลปฏิบัติตามกฎหมายเพราะว่ากลไกควบคุมทางสังคมขัดขวางไม่ให้เกิด การประกอบอาชญากรรม เมื่อใดก็ตามที่กลไกควบคุมได้หมดสิ้นหรืออ่อนแอลง พฤติกรรมอาชญากรรมก็ จะเกิดขึ้น “เดออร์คาร์ม” ได้อธิบายว่าเมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วจากสังคมเดิมไปสู่ สังคมใหม่ กลไกควบคุมทางสังคมจะไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมบุคคล ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์ ในสังคมซึ่งมีความต้องการในลักษณะที่ไม่สามารถทำการควบคุมได้ ในที่สุดพฤติกรรมอาชญากรรมก็ จะเกิดขึ้น เดออร์คาร์มได้นำเสนอว่ามนุษย์มีแนวโน้มที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่ก่อนแล้ว เมื่อใด

ก็ตามที่กลไกควบคุมทางสังคมอ่อนแอลงพฤติกรรมอาชญากรรมก็จะถูกปลดปล่อยออกมาจากตัวบุคคล ดังนั้น เมื่ออัตรากำลังมีน้อยผู้ต้องขังจึงกระทำผิดวินัย

### 3. ปัจจัยด้านจิตลักษณะ

ปัจจัยด้านจิตลักษณะของผู้ต้องขังหญิงที่เป็นปัจจัยในการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังหญิง พิจารณาได้จากการรับรู้และแรงจูงใจ พบว่า ผู้ต้องขังมีระดับความคิดเห็นในด้านการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.31 โดยประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การรับรู้ข่าวสารภายนอกทำให้ท่านกระทำผิดวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านกฎระเบียบข้อบังคับ ผู้ต้องขังมีความเห็นว่า กฎระเบียบข้อบังคับของเรือนจำทำให้กระทำผิดวินัย ร้อยละ 3.33 เห็นว่าควรอบรมเงื่อนไขและระเบียบการปฏิบัติตนในเรือนจำอย่างสม่ำเสมอ และกฎระเบียบต้องใช้กับทุกคนไม่มีการละเว้น สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้บังคับบัญชาควรควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด การหาผลประโยชน์จากผู้ต้องขังต้องไม่มี การปฏิบัติตนต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย หากผิดควรดำเนินการโดยเด็ดขาด การกระทำผิดวินัยเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ กลั่นแกล้ง กดขี่ข่มเหง หาผลประโยชน์จากผู้ต้องขังด้วยกัน ทฤษฎีการเรียนรู้ของเอเคอร์ (Aker's Social Learning Theory) เอเคอร์ได้ให้ความหมาย “พฤติกรรมกรรมการกระทำผิดกฎหมาย: กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม” การคบหาสมาคมที่แตกต่างกัน หมายความว่าถึง กระบวนการที่บุคคลได้มีประสบการณ์กับค่านิยมในการให้ความยอมรับหรือไม่ยอมรับพฤติกรรมผิดกฎหมายหรือถูกต้องตามกฎหมาย การสนับสนุนที่แตกต่างกัน การสนับสนุนที่แตกต่างกันนั้นหมายถึง ความสมดุลของการคาดหวัง หรือความสมดุลระหว่างรางวัลและโทษ ที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมของบุคคล บุคคลจะละเว้นจากการกระทำผิดหรือจะกระทำผิดกฎหมายต่อไปหรือไม่นั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์เกี่ยวกับรางวัลและโทษที่เป็นผลมาจากพฤติกรรมนั้นทั้งในอดีต ปัจจุบันหรืออนาคต ความเป็นไปได้ของการกระทำผิดซ้ำจะขึ้นอยู่กับรางวัลที่ได้ และแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขัง ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยผลการศึกษาพบว่าผู้ต้องขังมีแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย

เกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์มากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ร้อยละ 16.18 รองลงมาเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบและข้อบังคับ ร้อยละ 12.13 สภาพแวดล้อมในเรือนจำทำให้กระทำผิดวินัย ร้อยละ 10.98 เพื่อความทำทนายสนุกและตื่นเต้น ร้อยละ 9.63 เพื่อนผู้ต้องขังชักชวนและต้องการให้เพื่อนยอมรับ ร้อยละ 9.44 ต้องการเรียกร้องความสนใจ ร้อยละ 9.10 เจ้าพนักงานมีความไม่เป็นธรรมในการลงโทษ ร้อยละ 8.86 เจ้าพนักงานขาดความรู้ความ

เข้าใจในบทลงโทษ ร้อยละ 8.47 เกิดปัญหาในครอบครัว (สามีมีภรรยาใหม่) ร้อยละ 8.28 และ  
ไม่มีการฝึกวิชาชีพหรือไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 6.93 ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าในภาพรวมเกี่ยวกับปัจจัยด้านแรงจูงใจในการกระทำผิดวินัย พบว่า อันดับ  
ที่ 1 เกิดจากความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อันดับที่ 2 เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ  
และข้อบังคับ อันดับที่ 3 สภาพแวดล้อมในเรือนจำทำให้กระทำผิดวินัย อันดับที่ 4 เพื่อความท้าทาย  
สนุกและตื่นเต้น อันดับที่ 5 เพื่อนผู้ต้องขังชักชวนและต้องการให้เพื่อนยอมรับ อันดับที่ 6 ต้องการ  
เรียกร้องความสนใจ อันดับที่ 7 เจ้าพนักงานมีความไม่เป็นธรรมในการลงโทษ อันดับที่ 8  
เจ้าพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในบทลงโทษ อันดับที่ 9 เกิดปัญหาในครอบครัว (สามีมีภรรยา  
ใหม่) อันดับที่ 10 ไม่มีการฝึกวิชาชีพหรือไม่ได้เรียนหนังสือ ตามลำดับ